

**INFORMATIKA FANINI O'QITISHDA AMALIY DARS
MASHG'ULOTLARINING TO'G'RI TASHKIL ETILISHI**

Davlatqulova Mamlakat Xomitovna

Toshkent viloyati, Ohangaron tuman 1-son kasb-hunar maktabi

Informatika va axborot texnologiyalari fani o'qituvchisi

Abstract: This article provides information on the positive changes that are taking place today through the modernization of the education system, improving the quality of education, the introduction of many innovations aimed at the widespread introduction of innovative technologies in education.

Keywords: modernization, innovative technology, quality of education, innovative skills, method, communication.

Bugungi kunda ta'lim mazmunini modernizatsiyalash, ta'lim sifatini oshirish, ta'limda innovatsion texnologiyalarni keng joriy etishga yo'naltirilgan ko'plab innovatsiyalar yaratilmoqda va amaliyotga joriy etilmoqda. Mazkur innovatsiyalarning samaradorligi ko'p jihatdan ta'lim muassasasida amalga oshirilayotgan innovatsion faoliyatning to'g'ri tashkil etilganligiga bog'liqdir. Ta'lim jarayonini zamonaviylashtirish, jahon talablariga mos mutaxassislarini tayyorlash, ta'lim berish jarayonida ta'lim oluvchini o'z ortidan ergashtira olish uchun o'qituvchida ham pedagogik ham innovatorlik mahorati yuqori darajada bo'lishi lozim.

Pedagogika sohasidagi eng dolzarb vazifalardan biri har tomonlama kuchli, bilimli, mustaqil fikrlaydigan shaxsni tarbiyalashdir. Bunda darsda va amaliy mashg'ulotlarda mustaqil ishlarning tashkil etilishi muhim ahamiyatga ega. Axborot oqimi va bilimlar doirasi tez sur'atlar bilan kengayib borayotgan hozirgi sharoitda barcha ma'lumotlarni faqat dars mashg'ulotlarida o'quvchilarga yetkazish qiyin, albatta. Shuning uchun ham o'qituvchilar o'quvchilarning mustaqil ishlarini to'g'ri tashkil etishga alohida ahamiyat qaratishi lozim. Kuzatishlar shuni ko'rsatadiki, kasb-hunar kolleji o'qituvchilari tomonidan mustaqil ishlarni innovatsion pedagogik texnologiyalar asosida tashkil etish bo'yicha tajribalar hali yetarli emas. Kasb-hunar kollejlari o'qituvchilari mustaqil ishlarga yetarli darajada e'tibor bermasdan an'anaviy usullar (referat yozish, misol yechish va h.k.) bilan cheklanadilar, xolos. Bu turdagi usullar esa o'quvchini mustaqil fikrlashga o'rgatmaydi, kasbiy ko'nikmasini rivojlantirmaydi, mashg'ulotga bo'lgan qiziqishini oshirmaydi.

Haqiqiy innovatsion pedagogik texnologiyalarda o'quv maqsadlari bo'lajak kasbiy faoliyatga qaratilgan bo'ladi. Bunday texnologiyalardan biri "keys-study"dir.

Case-study (inglizcha case - vaziyat, holat, study -o'rganish). Keys-study metodida bayon qilingan va ta'lim oluvchilarni muammoni ifodalash hamda uning maqsadga muvofiq tarzdagi yyechimi variantlarini izlashga yo'naltiradigan aniq real

yoki sun'iy ravishda yaratilgan vaziyatning muammoli-vaziyatli tahlil etilishiga asoslanadigan o'qitish usulidir.

Keys-study metodi - o'qitish, axborotlar, kommunikatsiya va boshqaruvning qo'yilgan ta'lim maqsadini amalga oshirish va Keys metodida bayon qilingan amaliy muammoli vaziyatni hal qilish jarayonida prognoz qilinadigan o'quv natijalariga kafolatli yetishishni vositali tarzda ta'minlaydigan bir tartibga keltirilgan optimal usullari va vositalari majmuidan iborat bo'lgan o'qitish texnologiyasidir.

Keys-study metodi vaziyatlarni tahlil qilish metodi hisoblanib, uning mohiyati quyidagidan iborat: o'quvchilarga bir tomondan amaliy muammoni aks ettiruvchi, ikkinchi tomondan bu muammoni hal etish jarayonida avvaldan belgilangan aniq bilimlarni egallashga zarurat tug'diradigan qandaydir hayotiy vaziyatning mazmun - mohiyatini tushunish va tegishli xulosalarni chiqarish uchun taqdim etiladi.

Quyida informatika fanini innovatsion ta'lim muxitida, ya'ni Keys metodi asosida o'qitishga doir namuna keltiramiz. Keys-study: "Elektron jadval yordamida ma'lumotlarni qayta ishlash"

Keys-study maqsadi: talabalarga hayotda duch kelishi mumkin bo'lgan muammolarni (amaliy masalalarni) elektron jadval yordamida hal qilishni o'rgatish.

Masalaning yechimini mustaqil ravishda aniqlash (zarur hollarda o'qituvchi bilan maslahatlashish).

Keys-study bajariladigan joy: Keys "Elektron jadval imkoniyatlari" mavzusidagi amaliy mashg'ulotda qo'llanilib, unda berilgan amaliy topshiriqlar ijodiy guruhda bajariladi.

Keys bilan ishlashda o'quvchilar "Elektron jadval imkoniyatlari" mavzuda ega bo'lgan nazariy materiallarga tayanadi. Keys metodidan ko'zlangan maqsad, o'quvchilarda "Elektron jadval imkoniyatlari" mavzusida shakllantirilgan bilimlarni amaliyotga tadbiq qilish malaka va ko'nikmalarini shakllantirish hisoblanadi. ylashtirishadi.

Ushbu keys topshiriqlarini bajarishda dars ishbilarmonlik o'yinidan foydalangan holda tashkil etilishi maqsadga muvofiq.

Keys-study rejasi

1. Keys topshiriqlari bilan tanishish.
2. Asosiy muammoni aniqlash.
3. Muqobil yechimlarni ko'rib chiqish.
4. Guruhda vazifalarni taqsimlash.
5. Jamoada muhokama qilish va qaror qabul qilish.
6. Yechimlari amalga oshirish.
7. Hisobot berish.

Keys-studydagi asosiy muammo. Shaharda avtomobil sotuvchi ikkita raqobatdosh firma faoliyat yuritadi. Firmada quyidagi xodimlar ishlaydi: direktor, hisobchi, savdo ishlari menejeri, bank vakili. Xaridor quyidagi xarakteristikaga ega bo'lgan mashinani

sotib olishni istaydi: kuzov turi - sedan, motor turi - benzinli, boshqarish qutisi - mexanik, dvigatel hajmi - 1,6 litr. Xaridorning 20 million so'mi bor. Xaridor shahardagi u yoki bu avtomobil sotuvchi firmalardan birini tanlashi kerak. Bank vakili uchun topshiriqlar.

Ma'lumki, xaridor mashina krediti uchun 20 million so'm miqdordagi boshlang'ich to'lovni kirita oladi. Mashina sotib olishga etmagan to'lov summasi uchun xaridor bankdan qancha kredit olishi zarur?

MS Excel dasturida hisoblab chiqish:

1. Xaridor har oyda bankka qancha pul to'lashi kerak?
2. Xaridor ortiqcha qancha pul to'laydi?
3. Kredit berish sharti. Kredit muddati - 12 oy. Yillik foiz stavkasi - 24 %, 22 % va 18 % (eng afzalini tanlash zarur).

4. Jadval ko'rinishida bajarilgan ish hisobotini taqdim etish.

Hisobchi uchun topshiriqlar

1. MS Excel dasturida firma xodimlari oylik maoshini hisoblash.

2. Jadval ko'rinishida bajarilgan ish hisobotini taqdim etish.

Keys-study natijalarini rasmiylashtirishga qo'yilgan talab (keys analizi)

1. Qo'yilgan masalani hal qilish uchun optimal yo'lni tanlash.

2. To'g'ri va aniq hisobot tuzish.

3. Hisoblashda hatolikka yo'l qo'ymaslik.

4. Bajarilgan topshiriqni xatosiz, to'g'ri taqdim etish.

Auditoriyada bajarilgan ish uchun baholash mezonlari va ko'rsatkichlari quyidagicha bo'ladi: 8-10 ball - "a'lo", 6- 8 ball - "yaxshi", 4- 6 ball - "qoniqarli", 0 - 4 ball - "qoniqarsiz".

Foydalanilgan adabiyotlar

1. С.Худайбердиев. Санъат таълимида ахборот технологиялари. Тошкент-2021.

2. Volkov V. B. Ponyatniy samouchitel Excel 2010. - SPb.: Piter, 2010. -256s. ISBN 978-5-49807- 771-0.

3. Shaxrinsa, M., & Husanovna, A. M. (2022). O 'ZBEK MILLIY ETNOLIBOSLARI TARIXIGA BIR NAZAR. Oriental Art and Culture, 3(1), 571-577.

4. To'Ychieva, S. N. M. (2021). ERTAKLAR-BOLALAR TAFAKKURINI RIVOJLANTIRUVCHI VOSITA. Oriental Art and Culture, 2(4), 94-98.

5. No'Monovna, T. Y. S. (2022). AXBOROT-KURUBXONA MARKAZI XODIMLARI FAOLIYATIDA NUTQ MADANIYATI VA NOTIQLIK SAN'ATINING AHAMIYATI. Oriental Art and Culture, 3(1), 589-597.